

MAKT OG AVMAKT I MØTE MED FAKTA

Hilde Singaas, direktør DFØ
Evalueringskonferansen 20. september 2018

«NOU er det nok!»

«Den sjel finnes knapt som har et lidenskapelig forhold til rapporter, og likevel produseres det stadig flere av dem. Blir det aldri nok? Og er vi tjent med det?»

«vi produserer nå så mye informasjon at vi ikke rekker å prosessere det»

«Produksjon er blitt viktigere enn bruk, tekstliggjøring viktigere enn praksis, dokumentasjon viktigere enn læring»

«.. hvor trygt hviler politikken egentlig om byråkrater og beslutningstagere ikke leser rapportene?»

Illustrator: Stine Kaasa, Morgenbladet 25. mai 2018

Hva er evaluering?

En systematisk datainnsamling, analyse og vurdering av en planlagt, pågående eller avsluttet aktivitet, en virksomhet, et virkemiddel eller en sektor.

Samfunnsoppdraget

Statens ekspertorgan innenfor statlig styring

Som statens ekspertorgan skal DFØ, med utgangspunkt i regelverket for økonomistyring, legge til rette for **god styring i staten**

Visjon

Effektiv ressursbruk i staten

Reglement for økonomistyring i staten

§ 4 Grunnleggende styringsprinsipper

Alle virksomheter skal:

- a) Fastsette mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av overordnet myndighet
- b) Sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd.
- c) **Sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag**

Kravene til evaluering og utredning

Økonomiregelverket §16

Alle virksomheter skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter [...]

Frekvens og omfang av evalueringene skal bestemmes ut fra virksomhetens **egenart, risiko og vesentlighet**

Tenk dere..

- en minister som skal stille i dagsnytt 18, med tre timers varsel
- en virksomhetsleder som må vurdere hvor ABE-kutt smerter minst
- en prosjektgruppe som skal utarbeide en strategi for å få redusert frafall i videregående skole

Hvilket faktagrunnlag har de tilgjengelig?

Hva er relevant, pålitelig og oppdatert kunnskap?

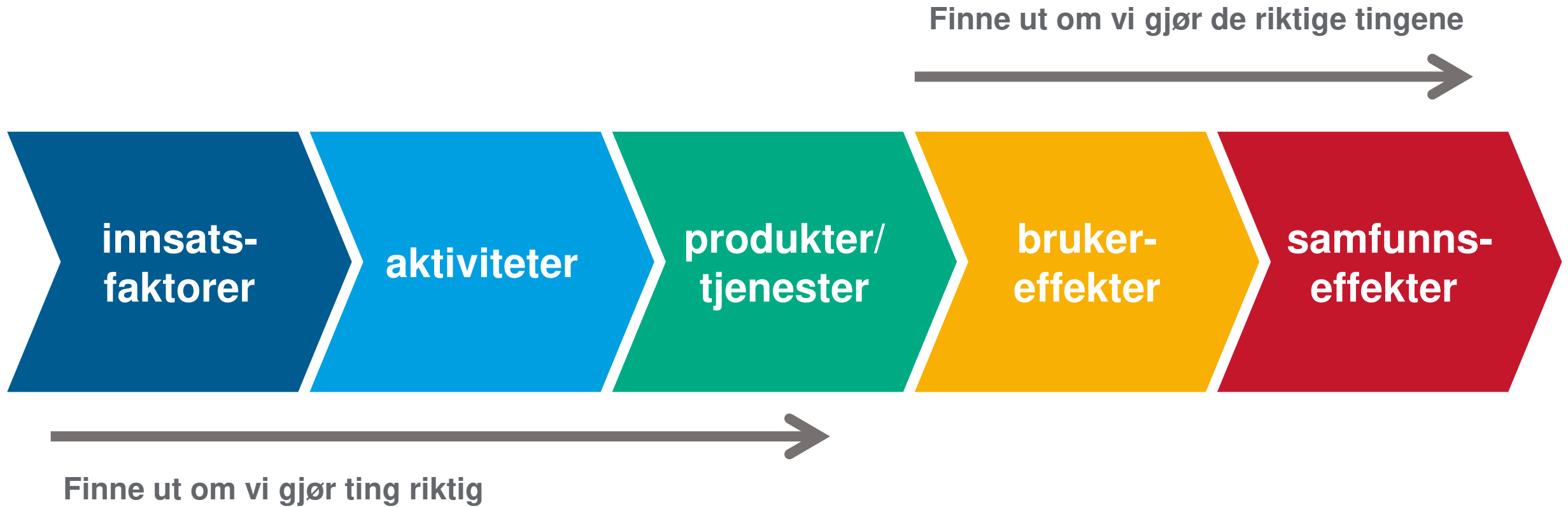
- som også er forståelig og brukbar?

Avmakt i møte med fakta?

Kunnskapsbasert styring

Evaluering må integreres i styringen

- Evalueringsarbeidet begynner med problemanalysen og videreføres i plan- og gjennomføringsfasen
- Tilpass evalueringsarbeidet til viktige beslutningsprosesser
- Evalueringsfaglig kompetanse i styringsmiljøene er nødvendig
- Ressurser må dedikeres til evaluering
- Innhent bedre, ikke nødvendigvis mer styringsinformasjon
- De som skal evaluere må også forstå styringssystemet

Digital samling og deling av kunnskap

- Et mylder av databaser, hva ligger hvor?
- 3000 rapporter i evalueringsportalen! En unik kilde, men utdatert teknologi
- Samarbeid mellom DFØ, Nasjonalbiblioteket og DSS om å effektivisere alle ledd i kjeden:
 - Produksjon, lagring
 - Gjenfinning, tilgjengeliggjøring
 - Formidling og bruk

Å ha tillit til fakta - uten avmakt

- Hvordan få bedre bruk av evaluering i en tid med strammere budsjetter, økt kompleksitet og raske endringer?
- Hva må til for å bevare tilliten til at det er faglighet som ligger til grunn for styringen i staten?

Vi må:

- etablere et mer robust system for å håndtere kunnskap og kanalisere den riktig
- bruke hele evalueringsfagets verktøykasse bedre for å «lære i sann tid»
- bli mer bevisst på verdier og prinsipper for kunnskapsbasert styring.
- styrke dialogen mellom oppdragsgiver og utfører

Takk for meg